

Kulttuuripalvelut -tulosalueen johtamiseen liittyvät virkajärjestelyt: kirjastopalvelujohtajan viran perustaminen ja kulttuurijohtajan viran muuttaminen

SL 21.01.2026 § 9

47/01.01.01.00/2024

Valmistelija Vs. hallintojohtaja Roosa Aaltonen, roosa.aaltonen@savonlinna.fi, p. 050 401 7788
Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, mikko.ripatti@savonlinna.fi, p. 044 417 4202

Selostus Sivistyslautakunta on kokouksessaan 10.12.2025 § 190 päättänyt kumota kokouksessaan 26.11.2025 § 172 tekemänsä päätöksen kulttuurijohtajan viran haettavaksi julistamisesta ja palauttanut asian uudelleen valmisteltavaksi. Päätöksen selostusosan mukaan uudelleen valmistelussa huomioidaan erillisten kulttuurijohtajan ja kirjastonjohtajan viranhaltijoiden tehtäväkuvat ja tehtäväjärjestelyt, tehtävien edellyttämä rahoitus sekä tehtäviin liittyvät hakukuulutukset.

Nykytilanne

Sivistystoimialan kulttuuripalvelut -tulosalueella on kolme tulosyksikköä: yleinen kulttuuritoimi, kirjastotoimi sekä museotoimi. Kulttuurijohtaja toimii kulttuuripalvelut -tulosalueen esimiehenä ja tässä ominaisuudessa vastaa kulttuuripalveluiden toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kaupunginhallituksen, sivistyslautakunnan ja sivistystoimenjohtajan alaisuudessa. Lisäksi kulttuurijohtaja toimii yleinen kulttuuritoimi ja kirjastotoimi -tulosyksiköiden päällikkönä ja tässä ominaisuudessa vastaa ko. yksiköiden toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa. Yleisen kulttuuritoimen ja kirjastotoimen osuus sivistystoimialan budjetista on n. 6 %. Kulttuurijohtaja toimii esihenkilönä 24 hengelle, joista pääosa on kirjastotoimen työntekijöitä.

Kirjastonjohtajan tehtävät sisältyvät kulttuurijohtajan viran tehtäviin. Kulttuurijohtajan tehtävästä n. 40% on ollut kirjaston johtamiseen liittyvää työosuutta.

Museotoimi -tulosyksikössä on oma tulosyksikön päällikkö, museonjohtaja. Museotoimen osuus sivistystoimialan budjetista on n. 2 %. Museonjohtaja toimii esihenkilönä 14 hengelle.

Suunniteltu muutos

Nykyisen kulttuurijohtajan viran muuttaminen erillisiksi kulttuuri- ja kirjastonjohtajan viroiksi tarkoittaa, että kulttuurin alaisia tehtäviä hoitaisi kulttuurijohtajan viranhaltija, joka vastaisi kulttuuripalvelut -tulosalueesta ja yleinen kulttuuritoimi -tulosyksiköstä. Kirjastonjohtaja hoitaisi kirjastolain alaisia tehtäviä ja vastaisi kirjastotoimi -tulosyksiköstä. Kulttuurijohtaja toimisi sekä museonjohtajan että kirjastonjohtajan esihenkilönä ja kuuluisi sivistystoimen johtoryhmään.

Kulttuurijohtajan viran tehtäviin kuuluisivat mm. kulttuuripalvelut -tulosalueen ja yleinen kulttuuritoimi -tulosyksikön johtaminen, kaupungin eri kulttuuritoimijoiden verkostotyö, kulttuuritoiminnan avustuksien hakuprosessi valmisteluineen, neuvotteluineen ja päätösesitysvalmisteluineen, kulttuuripolkuun liittyvä kulttuurikasvatuksen oppilaitosyhteistyö ja kulttuurialan tapahtumien suunnittelu ja koordinointi

yhteistyössä kulttuurituottajan kanssa (mm. Pyhän Olavin päivä, kaupungin itsenäisyyspäiväjuhlat, Kulttuurikahvi-tilaisuudet, LukuLaku -lasten kirjallisuus- ja kulttuuritapahtuma, ystävyyskaupunkitoiminta), museon sekä kirjastonjohtajan lähiesihenkilönä toimiminen, kulttuurialan toimijoiden maakunnallinen yhteistyö sekä matkailun tapahtumatoiminnan ympärivuotistamiseen liittyvä yhteistyö elinkeinotoimen sekä tapahtumajärjestäjien kanssa, teatteriin liittyvä yhteistyö (kiinteistö/tila, teatteriaavustus, vuosikokousedustaja). Kulttuurijohtaja toimisi esihenkilönä kolmelle henkilölle.

Apuna kulttuurijohtajalla on ollut n. 80% työosuudella kulttuurituottaja. Kulttuurituottajan keskeisenä tehtävänä on tapahtumien suunnittelu, koordinointi, käytännön järjestelyt ja tapahtumista tiedottaminen sekä Kaikukortti-yhteistyö. Kulttuurituottaja tekee myös kirjaston tapahtumiin liittyvää työtä (kulttuuritoimi 80%, kirjasto 20%).

Kirjastonjohtajan tehtävien vähentäminen kulttuurijohtajan tehtävistä merkitsee viran vaativuuden olennaista vähentymistä, jonka johdosta kulttuurijohtajan viran palkkaa tulee tarkistaa viran vaatimustasoa vastaavaksi.

Kirjastonjohtajan viran tehtäviin kuuluisi kirjastotoimi -tulosyksikön johtaminen ja vastuu kirjastolain alaisista tehtävistä. Yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen kuuluu kunnan lakisääteisiin tehtäviin ja niistä säädetään laissa yleisistä kirjastoista (1492/2016). Kirjastonjohtajan tehtävästä säädetään lain 17 §:ssä, jossa kelpoisuusvaatimuksena on virkaan tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johtamistaito ja hyvä perehtyneisyys kirjastojen tehtäviin ja toimintaan. Pääkirjaston lisäksi kirjastoon kuuluu kolme lähikirjastoa ja kirjastoauto. Kirjastoissa on yhteensä 22 työntekijää sekä määräaikaista henkilökuntaa. Kirjastonjohtaja toimisi esihenkilönä 22 henkilölle, jonka vuoksi arjen tehtäviin sisältyy verraten paljon henkilöstötehtäviä. Esihenkilötehtävien lisäksi kirjastonjohtajan vastuulla olisi kirjastopalvelut, kirjastokentällä tapahtuvien muutosten seuraaminen ja niiden kehittäminen, hankeasiat, toiminnan taloudesta vastaaminen, alueellisessa kirjastoverkossa toimiminen sekä henkilöstön osaamisesta huolehtiminen.

Informaatikko hoitaa tiettyjä kirjastoammatillisia tehtäviä, jotka yleensä kuuluvat kirjastonjohtajalle, kuten tilastointi ja raportointi sekä Lumme-ohjausryhmän jäsenen tehtävä (kokoontuu viikoittain). Informaatikko tekee myös hallintoon ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Työajasta 30% on asiakaspalvelua. Kirjastonjohtajan tehtävään olisi siten mahdollista sisällyttää asiakaspalvelua tai muita vastaavia kirjastoalan tehtäviä n. 60% tehtäväosuuden verran tai tarkastella informaattikon tehtäväkuvausta suhteessa kirjastojohtajan tehtäväkuvaan Lummekirjastojen ohjausryhmän jäsenyyden, kehittämisen, hankkeiden, tilastoinnin ja raportoinnin osalta.

Päätöksenteko

Kirjastonjohtajan osalta kyse olisi uudesta virasta, joka tulisi päätöksellä perustaa. Uuden kirjastonjohtajan viran perustamisesta päättää hallintosäännön 61.2 §:n perusteella sivistyslautakunta. Viran perustaminen merkitsee kaupungille toistuvaismenoa, jota varten on varattava vuosittainen määräraha. Viran perustamispäätöksessä on määriteltävä virkanimike sekä virkaan kuuluvat tehtävät.

Hallintosäännön 62 §:n mukaan viran julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija avoimena olevaan virkaan. Hallintosäännön 63 §:n mukaan virka- ja työsopimussuhteeseen otettavan henkilöstön

kelpoisuusehdoista päättää se, joka valitsee henkilön palvelussuhteeseen. Hallintosäännön 64.2 §:n mukaan lautakunnat valitsevat toimialansa osalta tulosalueiden ja tulosityksiköiden esimiehet. Kirjastonjohtajan ollessa tulosityksikön päällikkö (esimies), toimivalta viran perustamiseen, viran haettavaksi julistamiseen ja viran kelpoisuusehdoista päättämiseen on sivistyslautakunnalla. On kuitenkin huomioitava, että lautakunta on velvollinen noudattamaan kirjastolain 17 §:ssä säädettyjä vähimmäiskelpoisuusvaatimuksia. Mahdollisista viran lisäkelpoisuusvaatimuksista voidaan päättää joko viran perustamisen yhteydessä tai erikseen, kun virka julistetaan haettavaksi.

Kirjastonjohtajan palkkauksesta päättää henkilöstöpäällikön lausunnon perusteella sivistystoimenjohtaja hallintosäännön 64.8 §:n perusteella. Sivistyslautakunta ei siten voi päättää viran palkkauksesta osana kirjastonjohtajan viran perustamispäätöstä tai viran haettavaksi julistamispäätöstä.

Uusi virka tulee kuitenkin ottaa huomioon henkilöstösuunnitelmassa, josta taas päättää hallintosäännön 3 §:n perusteella kaupunginhallitus. Lisäksi viran perustamisen jälkeen, ennen kuin se voidaan julistaa haettavaksi, tulee olla viran täyttölupa, josta päättää hallintosäännön 64.6 §:n perusteella sivistystoimenjohtaja.

Hallintosäännön 64.7 §:n mukaan täyttöluvan voi myöntää, jos talousarviossa on määräraha viran kustannuksiin ja virka on otettu huomioon henkilöstösuunnitelmassa. Täyttölupa voidaan myöntää myös silloin, jos virkaa ei ole henkilöstösuunnitelmassa, jos henkilöstöpäällikkö antaa lausuntonsa täyttölupahakemuksesta ja täyttöluvan myöntäjä esittää suunnitelman toimenpiteistä, joilla yksikön rekrytoinnin aiheuttama kustannustason nousu tasapainotetaan ja katetaan rekrytoinnin aikaisen talousarviovuoden ja sitä ensimmäisenä seuraavan taloussuunnitelmavuoden aikana.

Koska kyseessä on pysyväisluonteinen järjestely, valmistelussa on lähdetty siitä, että uusi kirjastonjohtajan virka sisällytetään kaupungin henkilöstösuunnitelmaan ja sitä varten on osoittaa tarvittava määräraha kuluvalle ja tuleville vuosille.

Uuden perustettavan viran tehtävänimikkeenä on perusteltua käyttää kirjastonjohtajan sijaan kirjastopalvelujohtajan nimikettä, joka tosiasiallisesti määrittelee virkaan sisältyvän tehtäväkokonaisuuden selkeämmin. Se laajentaa kirjastolain mukaista tehtäväalaa sekä muistuttaa siitä, että Savonlinnassa kirjastopalveluita tarjotaan useassa eri toimipisteessä.

Kirjastonjohtajan tehtävien vähentäminen kulttuurijohtajan tehtävistä tarkoittaa käytännössä kulttuurinjohtajan virkaan kuuluvien tehtävien muutosta. Käytännössä kyse on avoinna olevan viran muuttamisesta. Viranhaltijalain 23 §:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Avoinna olevan kulttuurinjohtajan virkaa toimittavaa vt. kulttuurinjohtajaa on kuultu 15.1.2026, eikä hänellä ollut huomauttamista asiasta.

Kirjastonjohtajan tehtävät menevät osin päällekkäin informaattikon tehtävien kanssa. Tämä tarkoittaa käytännössä informaattikon virkaan kuuluvien tehtävien tarkastelemista suhteessa kirjastonjohtajan kaavailtuun

tehtäväkokonaisuuteen. Viranhaltijalain 23 §:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan viranomais voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Kuuleminen ennen päätöksentekoa perustuu viranhaltijalain lisäksi hallintolain 34 §:ään. Informaatikon virkaa toimittavan viranhaltijan kuuleminen on sovittu pidettäväksi 20.1.2026. Selostusosaa täydennetään kuulemisen perusteella ennen kokousta. Esittelijä täydentää tämän asian perustelut ja liitteet lisälistalla/kokouksessa informaatikon kuulemisen jälkeen saaduilla tiedoilla ennen päätöksentekoa.

Viran muuttamisen jälkeen kulttuurijohtajan virka on julistettava haettavaksi. Hallintosäännön 62 §:n mukaan viran julistaa haettavaksi se, jonka tehtävänä on valita viranhaltija avoinna olevaan virkaan. Hallintosäännön 63 §:n mukaan virka- ja työsopimussuhteeseen otettavan henkilöstön kelpoisuusehdoista päättää se, joka valitsee henkilön palvelussuhteeseen. Hallintosäännön 64.2 §:n mukaan lautakunnat valitsevat toimialansa osalta tulosaluiden ja tulosyksiköiden esimiehet. Kulttuurijohtajan ollessa tulosalueen johtaja (esimies), toimivalta virantoimitusvelvollisuuden muuttamiseen, viran haettavaksi julistamiseen ja viran kelpoisuusehdoista päättämiseen on sivistyslautakunnalla.

Kulttuurijohtajan palkkauksesta päättää henkilöstöpäällikön lausunnon perusteella sivistystoimenjohtaja hallintosäännön 64.8 §:n perusteella. Sivistyslautakunta ei siten voi päättää kulttuurijohtajan viran palkkauksesta osana viran haettavaksi julistamispäätöstä.

Taloudelliset vaikutukset

Kummassakin vaihtoehdossa on oltava talousarviossa määräraha viran kustannuksiin. Erillisten kulttuuri- ja kirjastonjohtajan tehtävien palkkakustannukset ovat yhteensä n. 102 000 euroa. Kulttuurijohtajan, johon sisältyvät sekä kulttuuri että kirjaston johtajan tehtävät, palkkakustannus vuositasolla on n. 61 000 euroa. Uusi kirjastonjohtajan virka edellyttää siten n. 41 000 euron lisämäärärahaa.

Toimialan sisältä kate virkaan voidaan kuluvan vuoden osalta osoittaa talousarvioon varatusta ja kirjastolle henkilöstösuunnitelmaan osoitetusta yhden henkilötyövuoden lisäresurssista vuodelle 2026. Toinen vaihtoehto on osoittaa määräraha kulttuurin unelmavuoden hankkeen omarahoitusosuudesta, joka nyt on ollut varattuna kulttuurin unelmavuoden koordinaattorin palkkausta varten. Kirjaston osalta henkilötyövuoteen varattu resurssi tarkoittaa aukioloaikojen supistumista sekä riskiä kirjastojen ajoittaisille sulkemisille. Tämä johtuu siitä, että pääkirjastossa on pitkään ollut henkilöstövajetta ja palkkatukityön päättymisen 31.12.2024 heikensi tilannetta entisestään, kun palkkatukityöllistettyjen (n. 3 htv) tilalle ei saatu lainkaan kirjastoon korvaavaa resurssia. Erityisesti resurssien väheneminen on kohdistunut kirjaston toiminnan kannalta keskeisiin vahtimestareiden ja aineistologistiikan tehtäviin sekä asiakaspalveluun. Yhden henkilötyövuoden lisäys talousarviovarauksena on varattu kompensoimaan poistunutta työvoimaresurssia ja helpottamaan kirjaston tilannetta muuttuneessa tilanteessa.

Kulttuurin unelmavuoden koordinaattorin palkkaan suunniteltujen määrärahojen kohdentaminen kirjastonjohtajan palkkaan tarkoittaa Kulttuurin unelmavuoden toteutuksen vaikeutumista ja sen pääasiallisista tavoitteista ja toteutuksesta luopumista.

Kolmas vaihtoehto on ottaa tarvittava määräraha kulttuuriavustuksista, mikä puolestaan tarkoittaa sitä, että kulttuuriavustuksia on karsittava voimakkaasti eri kulttuurin toimijoilta. Tämä johtaa tilanteeseen, että kulttuurin tuottajien tilanne vaikeutuu erittäin paljon, eikä kulttuuriin liittyviä tapahtumia tai toimintaa ole aiemmassa määrin.

Mikäli kyseisistä toiminnoista ei osoiteta määrärahaa toimialan raamin sisältä, sivistyslautakunnan on tehtävä lisämäärärahaesitys kirjastonjohtajan palkkamenojen kattamiseksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Muu vaikutustenarviointi

Virkajärjestely tukee kaupungin kulttuuri- ja kirjastotoimialojen kehittymistä, vahvistaa johtamista ja selkeyttää vastuita. Kokonaisuutena vaikutukset ovat pääosin myönteisiä sekä toiminnan, henkilöstön, palvelujen laadun että kuntalaisten näkökulmasta. Muutos on toteutettavissa ilman merkittäviä taloudellisia tai toiminnallisia riskejä. Tarkempi hallintolain (434/2003) 31 § mukainen ennakkovaikutusten arviointi on esitetty liitteessä D.

Johtopäätökset

Mikäli sivistyslautakunta katsoo perustelluksi muuttaa nykyinen kulttuurijohtajan virka erillisiksi kulttuuri- ja kirjastopalvelujohtajan viroiksi, tulisi sen em. selotusosassa esitetyin perustein päättää sivistystoimialalle sijoittuvan kirjastopalvelujohtajan viran perustamisesta 1.5.2026 alkaen siten, että viran tehtävät ovat selotusosassa mainitut; kulttuurijohtajan viran muuttamisesta selotusosassa esitetyllä tavalla 1.5.2026 alkaen; esittää kaupunginhallitukselle kirjastopalvelujohtajan viran sisällyttämistä kaupungin henkilöstösuunnitelmaan; sekä esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle 41 000 euron lisämäärärahan varaamista kirjastopalvelujohtajan palkkamenoja varten vuoden 2026 talousarvioon huomioiden kuitenkin 20.1.2026 pidettävän informaation kuulemisen vaikutukset edellä esitettyihin toimenpiteisiin.

Päätöksenteossa tulee huomioida, että kaupungin talousarvioon 2026 on kirjattu, että vuonna 2026 ryhdytään hallintosäännön ja organisaatorakenteen kokonaisuudistukseen (s. 22). Myöskään uutta kaupunkistrategiaa ei ole vielä tehty. Siten lautakunnan on arvioitava, onko tällainen virkajärjestely tarkoituksenmukaista toteuttaa ennen em. valmistumista.

Toimivalta Hallintosääntö 10 luku 61 §

Esittelijä Sivistystoimenjohtaja Ripatti Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta toteaa, että kaupungin talousarvioon 2026 sisältyy hallintosäännön ja organisaatorakenteen kokonaisuudistus, eikä uutta kaupunkistrategiaa ole vielä hyväksytty.

Lautakunta katsoo, että ennen kokonaisuudistuksen ja kaupunkistrategian valmistumista ei ole tarkoituksenmukaista tehdä pysyviä virkajärjestelyjä eikä käynnistää kulttuurijohtajan viran hakumenettelyä.

Lautakunta päättää palauttaa asian valmisteluun ja edellyttää, että virkajärjestelyt ja kulttuurijohtajan viran täyttämisen tarve arvioidaan osana hallintosäännön ja organisaatorakenteen uudistusta.

Käsittely

Va. kulttuurijohtaja Outi Rantasuo oli lautakunnan kuultavana asiasta.

Päätös

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Sivistyslautakunta piti kokousta klo 18.36-18.48.

Vs. hallintojohtaja Roosa Aaltonen ja va. kulttuurijohtaja Outi Rantasuo poistui kokouksesta klo 18.36.